

Dret del treball I

Codi: 100489

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500258 Relacions Laborals	FB	1	2

Professor/a de contacte

Nom: Helena Ysàs Molinero

Correu electrònic: Helena.Ysas@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Josep Maria Fuste Miquela

Helena Ysàs Molinero

Prerequisits

Als efectes d'un adequat seguiment de Dret del Treball I, és de gran interès un bon coneixement i comprensió, per part de l'alumnat, de les institucions bàsiques objecte del programa de Dret Civil i Dret Constitucional. Alhora, el seguiment de la disciplina comporta l'aprofundiment adequat de les matèries previstes a Història del Dret i de les institucions, integrada a la primera part del curs acadèmic

Objectius

Dret del Treball I és una assignatura que s'imparteix al segon quadrimestre del primer any de carrera. Es tracta d'una assignatura que serveix per tal que l'alumne adquireixi nocions bàsiques una matèria -El Dret del treball en sentit ampli-- essencial dins el grau. Així, el Dret del Treball I té la utilitat acadèmica d'encetar els grans temes que després seran desenvolupats en les diverses assignatures a càrrec de la unitat de Dret del Treball i de la Seguretat Social. En aquest sentit, Dret del Treball I és la base a partir de la qual es desenvoluparà, d'una banda, Dret del Treball II i III; i d'una altra, Dret Sindical. A més a més, aquesta aportació formativa tindrà incidència en altres assignatures pertanyents a l'àmbit general del Dret del Treball.

Des de la perspectiva formativa, Dret del Treball I pretén de l'estudiant l'assoliment de diversos objectius entre els quals destaquen particularment:

- Identificar les relacions jurídiques regulades per l'objecte, les fonts i els principis del Dret del Treball.
- Conèixer els diversos subjectes que interactuen en l'àmbit del Dret del treball.
- Identificar el dret de la llibertat sindical, el seu àmbit subjectiu i les seves manifestacions així com el dret d'associació empresarial.

Competències

- Contextualitzar els esdeveniments socials des d'un punt de vista global (geogràfic, històric, econòmic, ecològic, sociopolític o cultural).
- Convèncer els altres del punt de vista propi.
- Identificar els fonaments de les principals àrees de relació jurídica i d'organització en el camp del treball humà.
- Identificar, analitzar i resoldre els problemes i les situacions complexes des d'una perspectiva interdisciplinària (econòmica, històrica, jurídica, psicològica, sociològica).
- Organitzar i gestionar la planificació del temps.
- Reconèixer les qüestions laborals i de la seguretat social i aplicar la legislació i els criteris jurisprudencials als supòsits que es presentin a la pràctica.
- Redactar i formalitzar informes i escrits.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els conceptes de treballador, empresari, sindicat i patronal. Resoldre els problemes presentats en els casos pràctics.
2. Analitzar i resoldre les qüestions laborals, aplicant la legislació i els criteris jurisprudencials.
3. Analitzar les diferències entre la legislació del treball i el dret del treball. Resoldre les qüestions sorgides en el desenvolupament del sindicalisme.
4. Convèncer els altres del punt de vista propi.
5. Descriure els pressupòsits ideològics de la legislació i el dret del treball.
6. Identificar les fonts del dret del treball.
7. Organitzar i gestionar la planificació del temps.
8. Redactar i formalitzar informes i escrits.
9. Relacionar els antecedents preliberals de la normativa laboral amb l'intervencionisme en les relacions de treball.
10. Treballar de manera autònoma.
11. Treballar en equip.

Continguts

LLIÇÓ 1

CONCEPTE, FUNCIÓ I OBJECTE DEL DRET DEL TREBALL

1. Concepte, funció i contingut del Dret del Treball
2. Delimitació de l'objecte de regulació del Dret del Treball
 - 2.1 Pressupòsits substantius: voluntarietat, alienitat, subordinació i retribució salarial
 - 2.2 Pressupòsits adjectius: exclusions i inclusions
3. Supòsits afins
 - 3.1 El treball autònom: concepte i tipologia
 - 3.2. Contractes utilitzats en el treball autònom: execució d'obra i prestació de serveis
 - 3.3 Altres supòsits afins: especial referència a les beques formatives.

LLIÇÓ 2

FONTS ESTATALS

1. Fonts del Dret del Treball

2. Constitució espanyola i Dret del Treball

2.1 Constitucionalització dels drets laborals

2.2 Contingut laboral de la Constitució de 1978: sistematització i garanties

2.3 Drets fonamentals de la persona i Dret del Treball

2.4 Repartiment competencial entre Estat i Comunitats Autònomes

3. Les lleis

4. Normes reglamentàries

LLIÇÓ 3

FONTS PROFESSIONALS, SUPLETÒRIES I INDIRECTES

1. El conveni col·lectiu

2. El costum laboral

3. El valor de la jurisprudència

4. El poder de direcció de l'empresari com a element regulador de la relació de treball.

5. La autonomia de la voluntat.

5.1 Manifestacions de l'autonomia de la voluntat.

5.2. Principi d'irrenunciabilitat dels drets del treballador.

LLIÇÓ 4

APLICACIÓ DE LES NORMES LABORALS

1. Jerarquia de les normes laborals

2. Interpretació de les normes laborals i principi protreballador

3. Principis d'aplicació de les normes laborals

3.1 Concurrencia de normes i principi de norma més favorable

3.2 Successió temporal de normes i principi de condició més beneficiosa

3.3 Principi d'irrenunciabilitat dels drets del treballador (remissió).

LLIÇÓ 5

SUBJECTES DEL CONTRACTE DE TREBALL

1. El treballador

1.1 Concepte i tipologia

1.2 Pluralitat subjectiva: contracte de grup

2. L'empresari

2.1 Concepte i tipologia

2.2 L'empresa i el centre de treball

2.3 Grup d'empreses

LLIÇÓ 6: EL DRET DE LLIBERTAT SINDICAL

1. Concepte
2. Fonts. Configuració constitucional de la llibertat sindical i desenvolupament legislatiu
3. Manifestacions. Llibertat sindical individual i col·lectiva
4. Àmbit subjectiu: inclusions, limitacions i exclusions
5. Contingut. Dret d'afiliació, dret de no afiliació, dret d'activitat sindical

LLIÇÓ 7: EL DRET DE LLIBERTAT SINDICAL COL·LECTIVA. EL SINDICAT

1. El sindicat: concepte, funcions i tipologia
2. Règim jurídic del sindicat. Finançament
3. Pluralitat sindical i representativitat
 - 3.1 La representativitat sindical: concepte i Criteris de medició
 - 3.2 Graus de representativitat i competències

LLIÇÓ 8: EL DRET D'ASSOCIACIÓ EMPRESARIAL

1. Fonament constitucional i desenvolupament normatiu
2. Les associacions empresarials
 - 2.1 Concepte, funcions i tipologia
 - 2.2 Règim jurídic i finançament
 - 2.3 Representativitat: concepte, criteris de medició, graus i competències

LLIÇÓ 9

ADMINISTRACIÓ LABORAL

1. Intervenció administrativa a l'àmbit laboral.
2. Organització i competències
 - 2.1 Estructura orgànica i funcional de l'administració laboral: central, perifèrica i institucional
 - 2.2 Inspecció de Treball i de la Seguretat Social
 - 2.3 Administració laboral de les Comunitats Autònomes
3. Potestat sancionadora: infraccions i sancions

LLIÇÓ 10

JURISDICCIÓ DE L'ORDRE SOCIAL

1. L'ordre jurisdiccional social
2. Procés laboral

- 2.1 Configuració: principis i parts
- 2.2 Actes d'evitació
- 2.3 Inici, desenvolupament i finalització

3. Mitjans d'impugnació

Metodologia

El centre del procés d'aprenentatge és el treball de l'estudiant, que aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'alumnat es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1 Classes magistrals: on l'alumnat assoleix les bases conceptuals de la matèria i seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'alumnat i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professorat a l'alumnat.

2. Activitats supervisades:

2.1. Classes pràctiques: on l'alumnat, en grups més reduïts, analitza i resol juntament amb el professorat casos pràctics prèviament elaborats. Amb caràcter general els casos s'elaboraran a classe tot i que la seva preparació mitjançant resums i fitxes es farà per escrit abans de la classe. La base del treball pràctic és la comprensió i aplicació crítica de la normativa i jurisprudència relacionades amb el contingut essencial explicat a les classes teòriques.

2.2. Elaboració de fitxes i de pràctiques en aula: Es tracta d'activitats que l'alumnat desenvoluparà a l'aula, amb la supervisió i suport del professorat. Es tracta de l'elaboració d'algun supòsit pràctic a l'aula, d'algunes fitxes de sentències i/o normativa o bé de la realització d'esquemes d'alguns epígrafs de l'assignatura.

3. Activitats autònomes:

3.1. Elaboració de documents d'activitats pràctiques: que seran lliurades i analitzades a l'aula. Es tracta de casos pràctics proposats amb l'antelació suficient pel professorat, extrets del llibre de pràctiques, o bé de l'elaboració de fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules o altres documents.

3.2. Cerca de bibliografia i jurisprudència instrumental per a la resolució dels casos pràctics. En algun o alguns casos l'alumnat haurà de fer la cerca autònoma de la documentació

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	27	1,08	6
Tipus: Supervisades			
Classes pràctiques	13	0,52	6, 7, 8, 10
Elaboració de fitxes i de pràctiques en aula	5	0,2	4, 8, 10

Tipus: Autònomes

Cerca de documentació i bibliografia	5	0,2	7, 10
Estudi	50	2	3, 6, 7, 10
Lectura de textos	24	0,96	6, 7, 10
Redacció de treballs	15	0,6	7, 10

Avaluació

SISTEMA D'AVALUACIÓ DE L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES. QUALIFICACIÓ DE L'ASSIGNATURA.

1. SISTEMA D'AVALUACIÓ: combina l'avaluació continuada de les classes pràctiques i la resolució d'un examen final

1.1 Avaluació continuada de les classes pràctiques.

Es faran tres unitats pràctiques avaluables al llarg del curs. Per obtenir la puntuació en avaluació continuada es requereix la realització de les TRES UNITATS PRÀCTIQUES AVALUABLES. La nota de pràctiques serà la mitjana de les tres notes obtingudes.

Cada unitat pràctica es desenvoluparà en principi en dues o tres sessions (una sessió cada setmana) i requerirà una assistència regular al llarg del curs. En cada pràctica, la primera o dues primeres sessions seran de preparació, en les quals l'alumnat haurà d'haver elaborat el desenvolupament teoricopràctic de la matèria objecte d'estudi, per al seu debat i resolució d'exercicis a l'aula, sens perjudici que en aquestes sessions pugui haver també alguna activitat d'avaluació. Hi haurà una segona o tercera sessió que consistirà en l'AVALUACIÓ principal de la unitat pràctica, mitjançant la resolució d'un cas pràctic i/o de preguntes curtes o de tipus test sobre la matèria treballada.

Cada unitat pràctica avaluable exigeix una dedicació orientativa de 15 hores de treball de l'alumne, a més del temps de presencialitat a l'aula.

Les tres unitats pràctiques es desenvoluparan al llarg del semestre, aproximadament: Unitat Pràctica 1 al mes de febrer/març; Unitat Pràctica 2 al mes de març/abril; Unitat Pràctica 3 al mes d'abril/ maig.

En cada grup de docència es publicaran al campus virtual, abans de l'inici de la docència, la data concreta o la setmana de realització de les activitats avaluables, sens perjudici que, excepcionalment i per causes de força major, aquestes puguin, amb preavís i antelació suficient, ser modificades.

1.2 Examen final.

Consistirà en la resolució de deu preguntes .Cada una de les preguntes de l'examen es qualificarà de 0 a 10 punts

1.3 Qualificació de l'assignatura amb el sistema d'avaluació continuada i examen final

La puntuació obtinguda en l'avaluació continuada de les pràctiques tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura.

La puntuació de l'examen tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura.

La qualificació final de l'assignatura s'obté fent la mitjana entre la nota obtinguda en l'avaluació continuada i l'examen final, sempre i quan la nota de l'examen final sigui com a mínim de 4 punts sobre 10. L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'una mitjana mínima de 5 sobre 10.

Atenció:

-Quan la qualificació de l'examen teòric sigui inferior a 4 , la nota final serà suspens i no serà possible fer la mitjana amb la nota de pràctiques. La nota numèrica serà la nota obtinguda a l'examen final

-Per tal d'aprovar és necessari que com a mínim quatre de les preguntes teòriques estiguin aprovades. Si no, la qualificació màxima de l'examen i final serà un 4'5.

-En cas que la nota de teoria superiala nota pràctica, no es farà mitjana, de manera que la nota final serà l'equivalent a l'obtinguda a l'examen teòric, sempre i quan la nota de pràctiques sigui igual o superior a 5.

2. SISTEMA DE REVALUACIÓ: l'adquisició de les competències s'avalua mitjançant la realització d'un examen

2.1 Revaluació de l'alumnat que hagi obtingut una nota de 5 o superior a l'avaluació continuada de pràctiques, que no s'ha presentat o ha suspès l'examen final. Podrà fer un examen de revaluació, amb els mateixos criteris aplicables a l'examen d'avaluació.

Atenció:

-Quan la qualificació de l'examen teòric sigui inferior a 4 , la nota final serà suspens i no serà possible fer la mitjana amb la nota de pràctiques. La nota numèrica serà la nota obtinguda a l'examen teòric de revaluació.

-Per tal d'aprovar és necessari que com a mínim quatre de les preguntes teòriques estiguin aprovades. Si no, la qualificació màxima de l'examen i final serà un 4'5.

2.2 Revaluació dels alumnes que no han realitzat o han obtingut una nota inferior a 5 en el sistema d'avaluació continuada de les pràctiques.

Es realitzarà un examen teoricopràctic que constarà de dues parts:

a) Una part teòrica que consistirà en la resolució de deu preguntes. Aquesta part de l'examen tindrà el valor del 50 per 100 de la notatotal.

b) Una part pràctica que consistirà en la resolució convenientment fonamentada en dret, d'un supòsit pràctic amb el contingut temàtic corresponent a la matèria objecte d'examen. Aquesta part de l'examen tindrà un valor del 50% de la nota.

Atenció:

-Quan la qualificació de l'examen teòric sigui inferior a 4 , la nota final serà suspens i no serà possible fer la mitjana amb la nota de pràctiques. La nota numèrica serà la nota obtinguda a l'examen teòric de revaluació.

-Per tal d'aprovar és necessari que com a mínim quatre de les preguntes teòriques estiguin aprovades. Si no, la qualificació màxima de l'examen i final serà un 4'5.

La qualificació final de l'examen s'obtindrà fent la mitjana de la puntuació obtinguda en les dues parts i haurà de ser igual o superior a 5.

Sistema de revisió de les qualificacions:

-Exàmens d'avaluació i revaluació: el professorat fixarà dia i hora de revisió publicant una nota al campus virtual i/o mitjançant informació verbal el dia de l'examen.

-Activitats d'avaluació durant el semestre: l'alumnat interessat a revisar les qualificacions haurà de posar-se en contacte per correu electrònic amb el professor/a corrector de les proves per fixar dia i hora de revisió dins del termini que s'indiqui en la publicació de notes. El professor/a podrà decidir agrupar alumnes sol.licitants en dia i hora fixat per ell/a.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita	50 per 100 de la nota/100 per 100 de la nota (si no s'ha fet pràctiques per curs)	2	0,08	1, 3, 5, 6, 7, 9, 10
Realització de pràctiques en classe presencial	50 per 100 de la nota	9	0,36	2, 4, 8, 10, 11

Bibliografia

Bibliografia general:

- Compendio de Derecho del Trabajo (Tomo I - Fuentes y Relaciones colectivas): Albiol Montesinos, Ignacio; Camps Ruiz, Luis Miguel; López Gandía, Juan i Tomás Sala Franco. València, Tirant lo Blanch, última edició
- Compendio de Derecho del trabajo (Tomo II - Contrato Individual): Albiol Montesinos, Ignacio; Camps Ruiz, Luis Miguel; López Gandía, Juan i Tomás Sala Franco. València, Tirant lo Blanch, última edició
- Curso de Derecho del Trabajo: Ramírez Martínez, Juan Manuel; García Ortega, J.; Goerlich Peset, José Marí; Pérez de los Cobos, Francsico; i Sala Franco, Tomás. València, Tirant lo Blanch, última edició
- Derecho del Trabajo: Alonso Olea, Manuel; Casas Baamonde, María Emilia. Madrid, Civitas. Última edició
- Derecho del Trabajo: Martín Valverde, Antonio; Rodríguez-Sañudo, Fermín i García Murcia, Joaquín. Madrid, Tecnos, última edició
- Derecho del Trabajo: Montoya Melgar, Antonio. Madrid, Tecnos, última edició.
- Derecho del Trabajo: Palomeque López, Manuel Carlos. Madrid, Centro de Estudios Ramon Areces, última edició
- Derecho del Trabajo: Gala Durán, Carolina; Beltrán de Heredia Ruiz, Ignasi (dirs.). Barcelona. Huygens, última edició

Bibliografia classes pràctiques:

- PÉREZ AMORÓS, Francesc i SOLÀ MONELLS, Xavier (Dirs.): *Materials per a l'aprenentatge del Dret del Treball (Adaptats a l'Espai Europeu d'Educació Superior)*, Col·lecció Materials número 193, Servei de Publicacions de la UAB, última edició

Es pot consultar en el llibre de pràctiques una bibliografia específica per a cada matèria.

Normativa:

- Legislación social básica. Ed. Civitas, última edició
- Legislación laboral y de Seguridad Social. última edició
- Legislación laboral y de Seguridad Social. última edició

Enllaços web:

<http://www.empleo.gob.es/index.htm> Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

www.treballiaferssocials.gencat.cat Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (Generalitat de Catalunya)

www.ilo.org. Organització internacional del treball.

Base de dades Aranzadi Bibliotecas. Es farà el comentari d'utilització a classe.